

РЕПУБЛИКА СЕВЕРНА
МАКЕДОНИЈА

До Државната комисија за спречување на корупцијата, доставено е Барање за мислење. Во барањето се известува за лице вработено во Министерството за внатрешни работи на РСМ, кој е претседател на Синдикатот на Полиција на Македонија (СПМ), а истовремено е Помошник министер за дисциплински и судски постапки при МВР. Дополнително се известува дека против ова лице се води кривична постапка пред Основниот суд Велес, по оформен предмет на Јавното обвинителство Велес.

Исто така, во барањето се констатира дека постои судир на интереси, поради тоа што се смета дека наведеното службено лице врши втора функција како функционер – помошник министер, што претставува можност да остварување лична корист за себе и за правниот субјект СПМ, како и да влијае на непристрасното вршење на неговите јавни овластувања и должности, на штета на членовите на останатите регистрирани синдикати во МВР.

Наведено е дека на тој начин се создава нееднаков третман преку делување во својство на претставник на работодавач, за што се смета дека претставува можност за директно помагање на СПМ од страна на работодавачот, а спротивно на член 195 од Законот за работните односи.

Во однос на сето погоренаведено, се бара од Државната комисија мислење дали може наведеното лице да ги извршува истовремено двете функции, без притоа да постои судир на интереси, со тоа што ќе може да ветува или дава некаква корист на членството на СПМ, да делува или да се воздржува од делување во согласност со неговите обврски или да ги врши неговите надлежности спротивно на службените обврски.

Државната комисија за спречување на корупцијата согласно член 17 од Законот за спречување на корупцијата и судирот на интереси („Службен весник на Република Македонија“ бр. 12/2019) и член 41 – б од Деловникот за работа на Државната комисија за спречување на корупцијата бр.02-3794/1 од 08.08.2019 година, бр.03-2198/1 од 12.06.2020 година и бр.02-8774/1 од 17.10.2022 година, го издаде следното

МИСЛЕЊЕ

Согласно член 2 став (3) од Законот за спречување на корупцијата и судирот на интереси: „Под судир на интереси се подразбира состојба во која службеното лице има приватен интерес што влијае или може да влијае врз непристрасното вршење на неговите јавни овластувања или службени должности“.

Член 8 став (2) од истиот закон утврдува дека: *Под поимот „службено лице“ се подразбираат сите избрани или именувани лица и вработените во јавниот сектор“.*

Во глава петта од законот - СПРЕЧУВАЊЕ НА КОРУПЦИЈАТА ВО ВРШЕЊЕТО ЈАВНИ ОВЛАСТУВАЊА, во член 44 е утврдена Забрана за вршење на други дејности:

„Член 44

„(1) Избрано или именувано лице за време на траењето на неговиот мандат е должно да ги почитува правилата за неспоивост на функција која ја врши со други функции или дејности утврдени во Уставот и законите.

(2) Функцијата претседател на Републиката, претседател на Владата на Република Македонија, министер, пратеник, член на совет, градоначалник, судија, јавен обвинител, јавен правобранител, народен правобранител и други функции кои ги избира или именува Собранието на Република Македонија, Владата на Република Македонија или органите на локалната самоуправа се неспојливи една со друга.

(3) На избраните и именуваните лица, чии функции се извршуваат професионално, работниот однос им мирува согласно со закон.

(4) Избрано или именувано лице не може истовре-мено да врши функција на одговорно лице или член на орган на управување или надзорен орган во јавно прет-пријатие, јавна установа или друго правно лице кое располага со државен капитал.

(5) Избрано или именувано лице и одговорно лице во јавно претпријатие или друго правно лице со доми-нанен државен капитал не може да врши функција на член на управен одбор или на друг орган на управување во трговско друштво или друго правно лице што се занимава со дејност со која се остварува профит.

(6) Службено лице може да остварува приходи од научни, наставни, културни, уметнички и спортски активности и приходи од авторски, патентни и слични права, интелектуална и индустриска сопственост, ос-вен ако со закон не е поинаку определено.

(7) На службено лице кое е вработено во локалната администрација, ако биде избрано за член на совет на општина, односно градот Скопје, работниот однос му мирува согласно со закон, со денот на верификацијата на мандатот на член на совет “.

Одредбите од глава седма од член 72 до член 81 од Законот за спречување на корупцијата и судирот на интереси, се однесуваат на спречување на судир на интереси и истите имаат обврска да почитуваат сите службени лица.

Статусот на службеното лице за кое барате мислење, а кое е распоредено на работно место помошник министер за дисциплински и судски постапки при МВР, произлегува од одредбата од член 47 став (1) од Законот за внатрешни работи („Службен весник на Република Македонија“ бр. 42/14, 116/14, 33/15, 5/16, 120/16, 127/16, 142/16, 190/16, 21/18, 135/18 и „Службен весник на Република Северна Македонија“ бр. 108/19, 275/19, 110/21 и 89/22), согласно кој:

„Член 47

- (1) За работниците во Министерството, нивоата во рамките на категориите утврдени во Класификацијата на работните места, се опишуваат со видови на работни места:

КАТЕГОРИЈА Б - РАКОВОДНИ РАБОТНИЦИ
во организациски единици со надлежност на цела територија на
Република Северна Македонија

Категорија	Ниво	Вид на работно место
	Б1	- Помошник министер - Заменик директор - Помошник директор

Б	Б2	- Заменик - Помошник - Началник на Оддел
	Б3	- Заменик/Помошник Началник на Оддел - Началник на Сектор
	Б4	- Началник/Командант на Единица
	Б5	- Заменик Началник/Командант - Помошник Началник/Командант на /Единица - Началник на Одделение
	Б6	- Началник на отсек - Командир на чета/отсек/полициска станица
	Б7	- Помошник командир на чета/отсек/полициска станица
	Б8	Командир на полициско одделение

Имајќи ги предвид сите гореситирани одредби, произлегува дека работното место помошник министер, спаѓа во категоријата Б – раководни работници, од нивото Б1, од што произлегува дека се работи за службено лице вработено во јавниот сектор, а не за избрано/именувано лице. Тоа што истото лице истовремено е и претседател на синдикат, не претставува прекршување на забраната од член 44 од законот, односно не се работи за неспојливост на функции.

По однос на останатите наводи кои се изнесени во барањето, а кои се изнесуваат како претпоставена можност, Државната комисија упатува на обврската на секое службено лице за почитување на начелото на законитост и начелото на интегритет, како и на одредбата од член 67 од Законот за спречување на корупцијата и судирот на интереси, цитирани во продолжение:

„Начело на законитост

Член 3

- (1) Секој е должен во вршењето на функцијата, јавните овластувања и службената должност да постапува во согласност со Уставот и со законите.
- (2) Никој не смее да ја користи функцијата, јавното овластување, службената должност и положба за извршување или пропуштање на дејствие што според закон не смее, односно мора да го изврши, ниту да го подреди извршувањето на законито дејствие на својот личен интерес, ниту на интересот на друго лице.
- (3) Никој не може да биде повикан на одговорност за корупција освен во случаите и условите предвидени со овој закон, со Кривичниот законик и друг закон и во постапка пропишана со закон.

„Начело на интегритет

Член 4

- (1) Секој е должен во вршењето на функцијата, јавното овластување и службената должност да постапува совесно, стручно, одговорно, чесно, ефикасно и непристрасно.
- (2) Службеното лице во извршувањето на јавните овластувања и должности е должно да ги почитува начелото на законитост, начелото на еднаквост, начелото на јавност, етичките норми и професионалните стандарди, без дискриминација или повластување на кој било со целосно почитување на јавниот интерес.
- (3) Службеното лице во вршењето на својата функција е должно да внимава на евентуален судир на интереси и при извршувањето на јавните овластувања и должности не смее да се раководи од лични, семејни, верски, партиски и етнички интереси, ниту од притисоци и ветувања од претпоставениот или од друго лице.“

„Член 67

- (1) Лице што врши работи од јавен интерес не смее да ја злоупотреби својата положба за остварување на корист.
- (2) Како работи од јавен интерес, покрај дејностите што се со закон определени како работи од јавен интерес, се сметаат и активностите што се вршат во рамките на дејствувањето на политичките партии, синдикатите, здруженијата и фондациите“.

По однос на наводите кои се однесуваат на синдикатите (членување, организација, дејствување и слично), Државната комисија упатува на одредбите од Законот за работните односи кои се однесуваат на синдикатите и евентуалните прашања за примената на овие одредби, да ги упатите до ресорното министерство, во чија надлежност е овој закон.

Претседател

Татјана Димитровска

